

BADANIA SOCJOLOGICZNE W KONSULTACJACH SPOŁECZNYCH

Aspekty postrzegania ryzyka – studium przypadku

Spis treści

Wprowadzenie	7
1. Od społeczeństwa przemysłowego do społeczeństwa ryzyka	10
1.1. Modernizacja refleksyjna – w poszukiwaniu nowej nowoczesności	10
1.1.1. Prekursorzy postępu refleksyjnego	12
1.1.2. Dojrzała myśl modernizacji refleksyjnej	16
1.1.3. Późno nowoczesny modernizm refleksyjny	18
1.2. Wspólnoty i władze lokalne w konsultacjach społecznych opartych na ryzyku	20
1.2.1. Dystynkcja naukowego i społecznego kryterium rozumienia ryzyka	20
1.2.2. Społeczna percepcja zagrożeń a konflikty wywołane rozwojem	28
1.2.3. Rola i odpowiedzialność organów władzy w dyskursie ryzyka	41
2. Badania socjologiczne jako podstawa konsultacji społecznych	48
2.1. Geneza konsultacji społecznych w Polsce	48
2.2. Podstawy prawne konsultacji społecznych w sprawach ochrony środowiska i ich adaptacja w warunkach polskich	54
2.3. Podstawowe typy i techniki konsultacji społecznych	61
2.4. Wymiary badań socjologicznych w procesie konsultacji społecznych	70
2.5. Studium przypadku jako strategia badań w konsultacjach społecznych	81

3. Studium przypadku	87
3.1. Społeczność osiedlowa jako przedmiot badań socjologii	87
3.2. Zbiorowość osiedlowa jako podmiot w konsultacjach społecznych	92
3.3. Charakterystyka społeczno–demograficzna mieszkańców osiedla Międzyodrze–Wyspa Pucka	96
3.4. Infrastruktura społeczno–psychologiczna konsultacji społecznych	103
3.4.1. Więź społeczna i jej wpływ na proces konsultacji społecznych	103
3.4.2. Lokalne grupy protestacyjne i ich rola w konsultacjach społecznych	118
3.4.3. Rola Rady Osiedla w konsultacjach społecznych	120
3.5. Diagnoza schematu konsultacji społecznych	132
3.5.1. Charakterystyka sytuacji konfliktowej	132
3.5.2. Przebieg konsultacji społecznych prowadzonych przez władze miasta	142
3.5.3. Ryzyko w świadomości badanej populacji	143
3.5.4. Sposoby kompensacji ryzyka w opinii badanej zbiorowości	156
3.6. Dyskurs ryzyka jako narzędzie w konsultacjach społecznych	171
3.6.1. Konflikt ekologiczny jako wyraz sprzeczności w postrzeganiu ryzyka	171
3.6.2. Zaufanie społeczne jako podstawa konsultacji społecznych	175
3.6.3. Wskazania dla zarządzania konsultacjami społecznymi	184
Bibliografia	187
Streszczenie	196
Summary	203

Publikacja ukazuje problematykę roli badań socjologicznych w konsultacjach społecznych. Koncentruje się na przedstawieniu społecznych aspektów postrzegania ryzyka i ich konsekwencji dla planowania oraz przebiegu konsultacji społecznych. W pracy zawarto analizę podstawowych zagadnień problemu wychodząc z teorii modernizacji refleksyjnej oraz koncepcji społeczeństwa ryzyka. W dalszej części, wykorzystując metodę studium przypadku, przedstawiono wyniki analizy danych, zebranych w toku prowadzonych konsultacji społecznych między Urzędem Miasta Szczecina, a mieszkańcami Osiedla Międzyodrze – Wyspa Pucka w sprawie lokalizacji Zakładu Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów w Szczecinie.

„W pracy autorzy wykorzystali bogatą bazę źródłową dostępnych publikacji krajowych i obcojęzycznych co pozwoliło na wysunięcie szeregu wniosków i spostrzeżeń o charakterze nowatorskim. (...) Cenne są też wyniki badań dotyczące dyskursu ryzyka. Rozdział szósty „Dyskurs ryzyka jako narzędzie w konsultacjach społecznych” stanowi swego rodzaju model indywidualnego i grupowego zawłaszczania przestrzeni lokalnej i możliwość do mniej lub bardziej ograniczonego dysponowania nią. Autorzy wskazują, że władanie przestrzenią i jej przetwarzanie nie są całkowicie swobodne i nieograniczone. W jej ramach wytwarzają się konflikty i sprzeczności, ryzyko i zaufanie stanowiące wskazania dla konsultacji i zarządzania. (...) Dotyczą one w pierwszym rzędzie roli konsultacji społecznych w sytuacji ryzyka oraz ich socjologicznych podstaw. W ocenie książki należy zwrócić uwagę na rzetelnie przeprowadzone badania socjologiczne wzbogacające wiedzę na temat konsultacji społecznych. Sposób narracji, język wykładu, objaśnienia i przykłady przedstawione w pracy, analiza danych ilościowych i jakościowych powiązanych z teorią i praktyką są dodatnimi stronami w pracy.”

prof. zw. dr hab. Robert B. Woźniak